

Tam Học

Kalama tri ân đh thanhtramtran9993 & nhihy8298 ghi chép.

[16/03/2026 - 10:58 – thanhtramtran9993]

BÀI GIẢNG TẠI CHÙA SIÊU LÝ QUẬN 6 MÙNG 15/11 ÂM LỊCH - TAM HỌC

Sáng nay chúng ta đã nghe một phần về nội dung Tam Học mà rất tiếc có một số bà con nghe tới đó cái bỏ đi về rồi chiều nay đưa một đám mới tinh vô nó không hiểu gì hết. Bây giờ các vị mới thấy tại sao người ta đồn tui ác, là ác là sao, là tui tổ chức lớp học toàn là nước ngoài không, để cho người trong nước đi ra học. Vì sao, là vì cái người nào họ có thời gian, có điều kiện sức khỏe rồi thêm thiết tha thì họ mới dẹp hết việc nhà họ đi học, một khi đã đi là không có đường lui, giống như ngày xưa trong Binh pháp có cái gọi là "đập nổi để đánh giặc" có biết không? Tức là giặc nó rượt sau lưng, phía trước là dòng sông lớn, thì Hàn Tín mới nói là phải đập nổi hết, tức là thắng được giặc thì tối nay về có cơm ăn, còn thua thì chỉ có nước anh em dẫm nhau mà chết hết. Không có đường lui thì người ta mới làm được việc, còn khi mà mình học gần nhà, cứ buồn buồn là chạy về nhà, chạy về nhà mất bài, trở vô nó không hiểu (phút 1:28)

[22/03/2026 - 10:16 - nhihy8298]

...còn cái người nào mà đã ghi danh học ở Thụy Sĩ, ở Kalama một đi rồi là sao mà rút được. Vậy mà khoá vừa rồi cũng có một mớ đi đào ngũ. Thì sắp tới này nè, thì mình cũng có một lớp ở Việt Nam. Nhưng mà tui lựa một cái chỗ mà như Kinh Kha sang Tần giết Tần Thủy Hoàng, đã đi rồi là không có đường lui thì tui mới dạy, mà đã tìm được hai chỗ rồi. Vừa tốn tiền mà vừa không có phương tiện luôn, tốn tiền để tới đó, mà chắc ở đây bà con ở trong nước này bà con biết chỗ đó chỗ nào, vừa tốn tiền, mà đã vô rồi là không có đường ra, giống như là Thục Đạo Nan mà của Hàn Tín vậy đó. Phải vậy mới học được. Chữ còn sáng giờ nó cứ thậm thò thậm thụt, bữa lặn bữa mọc, đó rồi sáng giờ giảng xong giờ nó quên bà nó rồi. Phải không? Nhìn cái mặt ngáo ngáo là biết. Hồi sáng tôi nói đó, toàn bộ lời Phật ấy, chỉ có hai nội dung thôi. Đó là xác định mọi thứ ở đời là khổ. Hai, thế nào là cái lộ trình thoát khổ. Thì cả đời Phật chỉ dạy có hai cái đó. Và cái lộ trình thoát khổ á, thì nó lại gồm có ba cũng được là Tam học, có bảy cũng được là Thất Giác Chi, có năm cũng được là Ngũ căn ngũ lực, mà có tám kể cũng được là Bát Chánh Đạo. cái này chính là cái kia. Nhớ nha. Còn có nhiều người thì học ba mớ, ba mớ nói thế này: mới tu mình tu Tam học trước tại vì nó ít nó dễ nhớ. Tu một thời gian nó tu đến Ngũ căn ngũ lực, rồi nó lên tới Thất giác chi, rồi cuối cùng thì nó tới Bát Chánh Đạo. Hiểu vậy đó. Có nghĩa là trước hết là mình về mình ở với má mình, rồi sau đó mình mới ở với bà xã của ba mình, rồi sau đó mình mới ở với con gái của ngoại rồi cuối cùng là con dâu của nội. Hiểu không? Hiểu hả. Hiểu vậy mà hiểu được mới hay. Bởi vậy mới là người Việt Nam con rồng cháu tiên. À, chứ nếu mà nó không có bốn ngàn năm chen lấn, à bốn ngàn năm văn hiến thì nó đâu có mà xuất sắc như vậy. Chúng nó chửi mỗi ngày như vậy. Thì cái nội dung của Phật Pháp ấy, là xác định mọi thứ là khổ, đầu đó là nụ cười cũng là khổ là vì sao. Vì nụ cười nó là cái khổ gián tiếp. Đây có không học đạo không hiểu tại sao cái sung sướng nó cũng là khổ. Là bởi vì chính vì nó mà mình mới đi kiếm nó, có đúng không ta? Mà có bao nhiêu kẻ kiếm mà được. Các vị có nghe bài thơ con muỗi chưa? "Vì mày tao phải đập tao, mà vì tao tao phải đập mày. Mà vì mày tao đập cả mày lẫn tao." Chỉ vì con muỗi mà mình đập nó, mình đánh nó đúng không? Và con muỗi là thứ động vật duy nhất đi đâu cũng được người ta vỗ tay. Con muỗi là thứ động vật duy nhất đi đâu cũng được người ta vỗ tay hết á. Cho nên đời sống, cái chuyện mà mình ngứa nó là khổ, mà mình gãi nó là đã, mà càng gãi thì nó càng lở, mà càng lở nó càng ngứa, mà càng ngứa nó càng đã, mà càng đã thì nó càng lở, mà càng lở thì nó càng ngứa, mà càng ngứa càng gãi. Cái vòng luân hồi mình chỉ có nhiều đó thôi. Các vị có nghe tôi kể chuyện mà lụm gạo chưa? (phút 05:05)

[27/03/2026 - 06:21 - thanhtramtran9993]

Có cái thằng tù vô trong tù nó mới kể chuyện, thì thằng đại bàng nó nói là mày nghe trong đây mày đã nghe kể chuyện tàu, chuyện ma chuyện tiếu, chuyện tam quốc chuyện tây du, mày đã nghe 10

năm tù rồi, mày cứ chờ người ta nói rồi mày cười mày ngủ thôi, giờ tới phiên mày kể đi. Cái anh mới nói : nói thiệt với đại ca em muốn lắm mà em không có chuyện kể. Đại bàng nó nói là bây giờ mày kể chuyện nhà mày cũng được nữa, kể cho anh em trong trại ngủ. Cái anh nói : đại ca hứa nha, chuyện nhà đó, hồi đó nhà em bán gạo rồi tới mùa nước lên thì gạo để dưới đất bị hư cho nên ông nội em với ba em mới khiêng lên trên cao tránh nước mà khi khiêng lên như vậy thì có 1 bao bị đổ, mà khi nó đổ thì mấy con kiến nó mới tha, cứ 2 con 1 hột, 2 con 1 hột, mà anh kể đầu 15 phút mà cứ 2 con 1 hột thì nguyên cái trại giam nó ngủ hết. Tới nửa đêm thằng đại bàng giật mình thức dậy thì nó thấy thằng này cứ ngủ gà ngủ gật mà cứ 2 con 1 hột thì thằng đại bàng mới chửi thề cái chuyện gì mà dô diên. Không, anh tha mới có mấy lít thôi. Thì thôi thằng đại ca nó cũng tội nghiệp : thôi thôi mày ngủ đi, chuyện gì dô diên. Thì bằng đầu 8-9 tháng sau, trong trại cũng hết chuyện cười, mới kêu anh, giờ tới phiên mày kể, mà kể lựa chuyện khác. Cái anh nói thiệt đại ca, chuyện khác không có nhưng mà em còn hơn nữa bao, đại ca thấy được thì em chơi tiếp thôi, tầm 1 đêm chừng 2 lít vậy đó cho anh em ngủ, mà 1 cái bao 30 kg đại ca nghĩ mình kể cho tới ngày mình ra tù luôn. Tui biết, mặt của quý vị, nghe tưởng là chuyện cười. No, không phải chuyện cười, chuyện mình ấy. Cái cuộc đời mình nó vô duyên như là 2 con 1 hột. Sống để đi làm, đi làm để sống, sống để đi làm, đủ tuổi hưu, về vô nhà già ở, ngáp ngáp vô bệnh viện, chết, đẩy vô lò thiêu, chôn. Rồi thế hệ sau cũng vậy, sống để đi làm, làm để sống, sống để đi làm. Có thằng bé 4 tuổi hỏi ông có 90 tuổi, nó thấy ông có nó thử đường mỗi sáng thử như chúng tôi, sáng nào cũng lụi 1 cái. Cái nó hỏi : cô, cô, cô làm cái gì vậy. Thì ông thương nó lắm, ông nói cô lấy máu, hỏi lấy máu làm cái gì, để thử đường, cái hỏi thử đường để làm gì cô, cái ông thấy mệt quá ông nói thử đường để sống lâu. Cái nó : à mình sống lâu để mình thử đường hả cô.

Hiểu không ? Những câu chuyện đó mình nghe mình tưởng đó là chuyện cười nhưng cười không có nổi, nếu có huê căn. Nếu có huê căn, nghe cười không nổi. Sống để thử đường, mà thử đường để sống, mà sống để làm cái gì ? Chúng ta chỉ có giá trị khi mà cuộc sống của mình mỗi ngày, mỗi giờ mình làm được gì cho bản thân và cho chúng sinh. Chứ còn nếu không, thì mình chỉ sống như cây cỏ thôi. Có những người sự có mặt của họ là một sự góp mặt chứ không có gì hơn. Nhưng có người sự có mặt của họ là sự đóng góp, khác không ? Một cái là góp mặt, góp phần chen lấn, có người sự có mặt của họ là một sự đóng góp và từ đó có những cái chết là sự vắng mặt thôi, nhưng mà có những cái chết là sự mất mát, đúng không ?

Bữa hôm tui mới nói có những người sống lâu thành đồ cổ, có người sống lâu thành đồ cũ. Mà đa phần trước mặt tui toàn đồ dai dai không. Ở đây moi làm sao mà ra được cái chén của Khang Hy, mình sống sao mà mình càng như ngài Kim Triệu vậy, sống lâu thành đồ cổ, ngài Minh Châu, ngài Nhất Hạnh, ông Goenka, sống lâu thành đồ cổ, chết người ta khóc cạn nước mắt. Như mình chỉ có bà con khóc thôi, mà cái thất đầu tiên biến động mưa rào vài nơi, thất thứ 3 thứ 4, gió nhẹ và trời cứ sương mù tầm nhìn vài km, tới cái thất thứ 7 nhả răng cười. Tui làm thầy chùa tui rảnh lắm, tới thất thứ 7 là có 1 vài đứa mặt buồn sẵn thì mình thấy nó còn hơi buồn buồn, còn đa phần là thất thứ 7 khóc cái j nổi mà khóc. Và tui còn khai 1 chuyện còn động trời nữa nè, cái thứ mà bệnh nằm lâu, chết con cháu nó mừng thầm có biết không ? đừng có chối, có không ? Nó hơi háms lắm, rồi chưa kể nó nằm đau đớn nó sanh tật, nó sân si nó gây gổ kiếm chuyện, chưa kể bị lẫn, cho nên là con cháu nó khóc um sùm chứ thiệt ra nó mừng. Mình nói mừng nó ác nhưng mà mừng thiệt. Cho nên vì sống lâu chỉ làm đồ cũ chứ không phải đồ cổ . Trong khi có nhiều người như ngài Kim Triệu, đệ tử nó dám lấy máu từng giọt để đổi từng hơi thở của ngài, ví dụ như vậy. Ông Goenka cũng vậy, nếu tất cả thiên sinh trên thế giới mà mỗi người cho 1 giọt mà ông thờ được 1 hơi, mà khi ông thờ được thì ông sẽ dạy thiên thì đệ tử nó sẽ sẵn sàng, mỗi đứa cho ông 1 xi. Còn đảng này như mình thì sống thêm chỉ tốn tiền thuốc thôi.

Cho nên, tui quay trở lại, mọi thứ đều là khổ là vì sao ? Vì cái nụ cười nó cũng là khổ, là vì sao ? Vì cái ngọt ngào mà mình phải làm mọi chuyện để đi kiếm nụ cười, phải không ta, vậy bản thân nụ cười có phải là khổ không ? Thấy nó ngọt thiệt, giàu ai cũng thích, đẹp ai cũng thích nhưng mà vì cái giàu vì cái đẹp chuyện gì cũng làm hết. Nói quý vị ngoan đạo vậy chứ bây giờ, ngay bây giờ đứng dậy bỏ buổi giảng mà trẻ lại 5 tuổi là nó đi sạch, ra ngoài thấy tui đứng sẵn ở ngoài. Rồi tiếp tục ngày mai bỏ 1 buổi nữa được 5 tuổi nữa, hiểu không ? Thì như vậy cái chùa này không còn 1

mỏng. Cho nên mình nói dóc thôi, đũa nào không ham giàu, đũa nào không ham đẹp, đũa nào không ham khỏe, đũa nào không ham 6 mũi 3 vòng.

Và chính vì cái chuyện đó, chính vì cái chuyện mà mình mê cái ngọt đó, cho nên chuyện gì mình cũng làm. Chính vì trốn khổ tìm vui, trốn cái ghét và tìm cái thích, cho nên chuyện gì mình cũng làm. Mình không hề biết rằng, hãy còn đi trốn khổ là còn khổ, đi tìm vui là còn khổ, có đúng không ?

Cho nên Đức Phật dạy mọi thứ là khổ, và cái con đường duy nhất để thoát khổ là gì, đừng có thích trong cái khổ nữa, đừng có thích trong bất cứ cái gì nữa. Còn thích là còn đầu tư, mà đầu tư thì nó có 2 cách : 1 là làm toàn chuyện tâm bậy không, 2 là làm toàn chuyện lành, mà chuyện tâm bậy thì dĩ nhiên nó khổ ngay bây giờ và nó khổ cho kiếp sau, còn mà làm chuyện lành thì kiếp sau được về trời, kiếp người, được giàu, được đẹp, được khỏe, được giỏi, được nổi tiếng, được may mắn về tình duyên, về tài sản. Đúng. Nhưng mà nó được bao lâu. Cho nên 1 người mà sanh về trời, nó hết tuổi thọ thì sao, nó quay trở lại. Chúng ta nên nhớ cái này, cái ác là gốc của con người, vì sao vậy, vì sao gọi là gốc ? Vì cái ác cái bậy là cái không cần ai dạy, có đúng không ta, về tới gác chân lên trán nghĩ coi đúng không ? vì sao nó gọi là gốc ? là bởi vì gốc ở đây có nghĩa là cái cây ả, muốn leo lên ngọn leo lên nhánh là phải cố gắng, mà cái gốc thì mình không cần cố gắng đúng không ? Cái xấu cũng vậy, cái xấu nó để tự nhiên thì tự nhiên nó quay về cái xấu. “Tùng thiện như đăng, tùng ác như băng” - làm thiện khó như leo núi, làm ác nó dễ như trượt tuyết.

Cho nên dòng luân hồi nó có 4 cái khổ. Cái khổ 1: vì cái ác dễ làm nên mình tạo toàn là nhân xấu không à, đừng có trách đời máu lệ, bởi vì trong bụng mình toàn là bất thiện không à, thì đũa này bất thiện, đũa kia bất thiện, nguyên đồng bất thiện. Mà bất thiện là sao, bất thiện gồm có 2 là nhân bất thiện và quả bất thiện. Nhân bất thiện là thùng thuốc nổ, mà quả bất thiện là cái thùng diêm. Mà đũa nào bên người cũng đeo 2 thùng : thùng thuốc nổ và thùng diêm. Các vị tưởng tượng nguyên 1 cái hội chúng mình toàn là mỗi người 2 cái thùng, quý vị nghĩ coi, nguy cơ trùng trùng. Tui nhớ hồi đó năm 92 tui đi Đà Nẵng chiều 30 Tết tui vào Nam, thì trên xe không có người, toàn chở mấy cái bao gì không à. Thì tui lên xe tui ngồi tui thấy có anh chàng, tui lên 1 mình, tui, tài xế, lơ với 1 anh nữa thì anh đó ảnh móc điều thuốc ra ảnh hút. Thì anh lơ ảnh nói không có nên hút thuốc, không có được hút thuốc. Anh chàng kia ảnh ngạc nhiên ảnh nói sao kì vậy. Anh lơ ảnh nói xe chở pháo không à. Thì tui nghe như vậy tui bèn từ từ khêu ảnh tui có việc ở Đà Nẵng cho tui xuống. Bởi vì 1 anh ảnh còn nhắc, lơ 1 lát lên 8 anh làm sao nhắc. Chưa, xe chạy khuya đó, thì thằng lơ nó ngủ, rồi mấy cái tên mới lên không ai nhắc, nó bèn hút thì tui nhiều lắm còn lại 1 chén. Hồi đó tui rời Việt Nam tui có 39kg, mà tui bây giờ là 54kg, mà 39kg mà nguyên 1 cái xe pháo đó, thì còn gì là trầm nữa, không bằng hà mới lạ, Chúa không gọi mới lạ, không vãng sanh mới lạ. Cho nên ai cũng mang vốn ác trong người mình hết, gồm nhân ác và quả ác. Cái khổ đầu tiên là cái ác nhiều hơn cái thiện, cái tội khổ luân hồi thứ 2 là gì chính vì ác nhiều hơn thiện nên mình cứ ra đường nhắm mắt rờ toàn người xấu không. Mà vì người xấu nó nhiều nên đũa xúi dại nhiều hơn đũa dạy khôn. Đó là 2 cái. Cái thứ 3 một khi mà nó đoạ rồi, trời lên rất khó, từ 1 ông tỷ phú có bằng tiến sĩ nói được 15 thứ tiếng xuống làm con giun chỉ mất đúng 3 nốt nhạc thôi đồ rê mí là xuống. Nhưng mà từ con giun nó lên trở lại thì ngàn trùng viễn xứ, hiểu không ? bởi vì nó không có cửa nó lên, nó phải chờ 1 cái thiện nghiệp xưa xưa xưa xưa nào đó lôi nó lên, mà sau nhiều kiếp đoạ khi mà nó trời lên được nó khờ lắm các vị, cái đầu nó không có làm việc, nó nghỉ hưu quá lâu, bây giờ lôi nó trở về công ty nó làm việc kiểu gì, thấy ghê chỗ đó, xuống được lên rất khó, rất rất khó. Cho nên người ta nói rằng con người bây giờ mà có nạn nhân mạng, bây giờ mình mới có 8 tỷ, bây giờ nó lên 100 lần đi nữa, 800 tỷ, con số 800 tỷ nó cũng chẳng là gì chẳng bèn gì so với loài động vật khác đúng không, mấy cái loài vi sinh, biết vi sinh không ? mấy con loi nhoi lúc nhúc đó, mấy con mình phải dùng kính hiển vi mình rọi, mấy con dưới ống cống, mấy con trong bờ mương, trong sinh trong rác, không biết là bao nhiêu, chưa kể mấy loài phi nhon. Trong kinh có những loài phi nhon mà nó có thể ở 1000, 10000 người trong 1 cái hòn đá nhỏ, nó loi nhoi trong đó, mà đã vô trong đó rồi đường ra rất khó. Các vị có thể không tin nhưng mình nhìn rất đơn giản, có nhiều chuyện các vị hỏi tôi có không Sư, tui đâu có thần thông đâu tui biết nhưng theo tui nó không có lạ, vì sao ? Vì mình thấy mình sống mình biết Đạo, thờ Phật mà cả ngày mình nói chuyện tâm bậy làm bậy không à, thì hỏi chứ làm sao mà cái người không biết Đạo thì làm sao, tôi ngày cứ cơm gạo áo tiền, tôi ngày cứ

tranh thủ quyền lợi, tranh thủ lợi ích, nếu mà không biết Đạo. Cho nên, Đức Phật ngài mới dạy mọi thứ là khổ, cái đắng nó là khổ đúng rồi, còn cái ngọt cũng khổ là vì sao ? Vì nhiều lí do lắm. Một, vì cái ngọt chuyện bậy nào mình cũng làm hết. Thứ 2, cái ngọt nào nó cũng không bền hết, nó có rồi nó mất. Thứ 3, chưa có tìm rất khó, có rồi giữ rất khó, mất rồi tìm lại cũng rất khó, xong chưa, nhiều đó đủ khổ rồi. Cho nên luân hồi nó khổ vì mấy cái đó. Bây giờ tui mới chốt lại Đức Phật ngài dạy rằng cả đời ta ta chỉ nói có 2 chuyện, xác định đắng ngọt đều là khổ, chuyện thứ 2 ta xác định con đường thoát khổ nó nằm ở cái chỗ là không dính cái gì hết. Nên nhớ con đường ra khỏi rừng cũng chính là con đường vào rừng. Đúng hay sai ta ? Con đường vào chùa với con đường ra khỏi chùa là 1 hay 2, vấn đề là mình đưa cái lưng về đâu, quay cái mặt về đâu, hiểu không ? Mình muốn thành Phật mình phải xài cái cục này phải không ta, máu thịt này phải không, mình muốn luân hồi cũng cái cục này phải không, tức là mình xài nó kiểu gì. Cũng con dao đó mà nó là dụng cụ nhà bếp hay hung khí giết người là do mình, hiểu không ? Đây.

Cho nên Phật dạy ta chỉ xác định cuộc đời này là khổ và con đường thoát khổ. Và con đường thoát khổ này có nhiều cách trình bày, trong đó cái cách mà sáng nay tui chọn đó là Tam Học.

Giới học là gì, còn nhớ không, là Giới-Định-Tuệ. Giới học là 3 : Chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng. Chánh ngữ là kiểm soát được mình trong nhu cầu giao tiếp. Chánh nghiệp là kiểm soát được mình trong nhu cầu sinh hoạt, Chánh mạng là kiểm soát được mình trong nhu cầu kiếm sống. Định có 2 : có cái gì và bỏ được cái gì. Phải không ta ? Có được khả năng định tâm nè, có khả năng an lạc trong lúc thiền định nè ? Bỏ được cái gì ? Bỏ cái thích, bỏ cái ghét, bỏ cái lười biếng, bỏ cái hoang mang, ray rứt, nhớ không ? Đây, thiền định chỉ có 2 thôi. Anh được cái gì và anh bỏ cái gì, khi mà anh bỏ cái cần bỏ và có cái phải có tự nhiên cái đầu anh nó lắng yên. Nghe cái này quan trọng nè, sáng tui cũng có nói, người không biết tu thiền ấy, thì cái vũ trụ cái thế giới này có tới 1 ngàn tỷ cái để mình quan tâm, có hiểu tui nói không ? Thí dụ như bây giờ hoa lá chim muông xe cộ nhà cửa nam nữ đồng hồ dây chuyền mắt kính dây nịt tùm lùm hết nói chung là vô số thứ. Mình không có tu thiền thế giới này ko biết bao nhiêu ngàn tỷ cái để mình quan tâm. Nhưng mà người tu thiền ấy, chuyện đầu tiên là gì, là dẹp hết cái mình thích, dẹp cũng không quan tâm cái mình ghét, chỉ tập trung vô đề mục thiền. Đề mục là gì ta ? Thí dụ mình để cục đất phía trước mình niệm đất đất đất, mình niệm hoài niệm đến 1 lúc nào đó phiền não nó lắng dần và cái tâm nó tập trung, nếu đủ duyên thì cái tập trung đó có người ở mức sơ thiền, có người nhị tam tứ. Đó là tui giảng bà con nghe tui lựa cách nào dễ hiểu nhất, mà nói tới đó rồi vẫn không hiểu thì tui bày cho, cái thuốc rày mà uống chung với nước có ga đó, cứu không có kịp, mà nhờ nó ngọt uống vô nó không có ối, chứ thuốc rày nó đắng, uống vô nó đau lắm, cho nên uống vô khoảng chừng nửa xị là ọc nửa lon coke vô, pepsi cũng được, rồi mới làm nửa chai còn lại, nhớ giựt cái dây điện thoại liệng phone chứ lờ nó đau quá nó kêu phone là mình không chuyển kiếp được, hiểu không, phải biết cách chớ, nước có ga nó dẫn lệ lắm, chính quý vị làm tôi đánh rơi lòng từ bi.

Định là gì, khi anh đã chán cái vật chất, anh bỏ được cái thích cái ghét, cái đầu của anh tập trung có 1 chuyện thôi, khi mình tập trung có 1 chuyện thì sao ? là Định. Hiểu không ta ? Như vừa rồi các vị hỏi thần thông ở đâu ra, dạ thưa nó từ cái Định, sơ sơ gọi là sơ thiền, tầng 1 là sơ thiền, tầng 2 gọi là nhị thiền, phải lên tới tầng 4 là tứ thiền, rồi sao nữa mình tu cái đề mục nào thì mình dùng đề mục đó niệm thần thông, ví dụ như mình để chén nước mình niệm nước nước nước nước nước niệm đến mức nhắm mắt lại mình vẫn thấy nước và cuối cùng chung quanh mình là đại dương mênh mông, nghe kịp không. Thì đến lúc đó cái mặt đất này mình chỉ cần mình nói nước đi thì nó bèn thành nước và mình xuống đất được. Còn khi mình niệm đề mục đất, mình niệm đất đất đất, đến lúc đắc thiền mình nhìn dòng sông mình nói đất đi thì nó thành con đường mình đi. Còn mình niệm đề mục hư không mình khoét cái lỗ mình niệm khoảng trống khoảng trống, khi cái tâm nhập thành 1 rồi đó, thì bức tường và vách núi mình đi qua, mà đương nhiên cái này trên mặt lý thuyết chứ còn bà con làm được tui chết liền . Thì như vậy mà tại sao mình làm được ? Là vì mình đã không còn vướng bận cái gì hết, mình chỉ còn tập trung vào đất nước lửa gió, xanh vàng đỏ trắng hư không ánh sáng, nghe kịp ko ? tức là vũ trụ này nó có chim muông hoa lá mình dẹp hết, mình chỉ tập trung vô từng mỗi lần 1 đề mục, đắc hết cái này tu tiếp cái khác, nghe kịp không ? Thì lúc bất giờ cả thế giới này là mình có thể biến một cái đất thành nước, biến nước thành lửa, biến lửa thành gió là vì sao mình làm được ? Nó rất là khoa học. Chuyên tâm, nhất tâm bất loạn và lúc đó mình không còn quan tâm cái

gì hết, thì lúc đó mình mới có thể làm được cái chuyện xưa giờ mình làm ko được, Quý vị có coi mấy cái võ tăng Thiếu Lâm á hoặc là mấy người mà siết họ đồng ý, họ có thể lực tốt đúng nhưng họ có định tâm rất là tốt. Họ có thể hít đất bằng đầu, hít bằng bàn tay, riết họ hít còn ngón cái, và cuối cùng họ hít bằng ngón trỏ có biết ko, họ làm được là nhờ cái này này. Có lần vua Milinda hỏi ngài Na Tiên, cái câu chuyện này rất là quan trọng. Thưa ngài, trăm chưa có hình dung được tại sao mà người ta có thể bay được bằng thần thông, 1 khối xương thịt mấy chục kí làm sao bay được, thì ngài Na Tiên ngài hỏi từ bé đến giờ đại vương có bao giờ lơ lửng trên mặt đất tích tắc hay ko ? có lúc nào. Đúng. Lúc mình nhảy. Thì ngài Na Tiên ngài hỏi thời gian bao lâu thì ổng nói nhanh lắm, lên thì rớt xuống liền, vì cái tâm của đại vương nó yếu quá, không tập trung, tiền nào của nấy, sức tập trung của đại vương đến đó thì nó lơ lửng có chừng đó thôi, còn cái tâm định của người ta mạnh gấp triệu lần, cho nên thời gian nó lơ lửng nó lâu hơn có hiểu không ? nói tới đó mà không hiểu nữa, có nghĩa là cái tâm định nó gấp triệu lần mấy tay cả chón như mình cho nên cái thời gian lơ lửng nó lâu như ý muốn, còn mình thì không, cứ kể mấy chuyện này hoài bà con hiểu lắm bà con tưởng tui dạy bà con luyện công nữa, tui đang giải thích về cái chữ Định, bỏ cái cần bỏ, có cái cần có thì tự nhiên mình thành 1 con người rất đặc biệt và Tây cũng có 1 câu rất là hay, muốn có được cái khó có thì phải làm cái việc khó làm, cứ ăn chơi game không à mà muốn có bằng bác sĩ hơi bị khó. Có 1 nhóm Phật tử vào ngày xuân vào chùa nghe đồn Hoà Thượng coi bói hay lắm. Thì ổng mới vô ổng nói Hoà Thượng con nghe HT coi bói giỏi lắm, con muốn HT coi cho con 1 quẻ, HT nói 1 câu xúng đứng khắc trong bảng vàng bia đá : bói tương lai không bằng tạo tương lai. Có ai hiểu câu này không ? Sắp Tết rồi nè, sắp đi Lắng Ông Bà Chiêu . Tạo tương lai nó hay hơn là bói, là vì sao , là mình muốn làm BS thì mình coi mình phải làm cái gì có bằng BS thì mình cầm đầu mình làm nó chắc ăn hơn cái chuyện quý vị có lấy được bằng hay ko tui ko biết nhưng ít ra tui thấy có % hy vọng, đằng này ăn xong đưa bàn tay bàn chân đưa cái bụng cái lưng cho hết người này coi : em có làm bs ko ? Cho nên bói tl ko bằng tạo tl, còn 1 chuyện nữa nếu tl bói được thì hoá ra mọi sự nó là an bài hay sao, mọi thứ nó dc định sẵn hay sao. Ngay cả trong Phong thủy có 1 câu, tiên tích đức hậu tâm long. Phải có đức trước rồi mới đi tìm cái mạch cái huyết sau . Hiểu ko , đó là bên phong thủy, còn bên tướng số tử vi thì hữu tâm mà vô tướng, tướng tự tâm sinh, mà hữu tướng vô tâm tướng từng tâm diệt, có cái tâm tốt mà ngày sanh ko tốt, tướng ko tốt thì tự nhiên cái tướng sẽ thay đổi, có tướng tốt mà tâm ko tốt ít bữa sau cái tướng cũng bị 1 là mất 2 là bị 1 cái khác phá, hiểu ko ? nhìn cái mũi đó là mũi giàu đó nhưng mình gian ác quá tự nhiên nó mọc mụn ruồi chỗ nào đó mụn ruồi phá sản, bán bánh mì mà đòi mua bánh bao là như vậy đó, nó bị phá. Trong tướng số nó có 2 cái từ tướng trọc và tướng thanh. Tướng trọc là tướng phá, cái phá tướng, còn tướng thanh là tướng tốt. Có 1 chuyện mà bà con ko có ngờ tướng phụ nữ, những cái quý tướng của phụ nữ mà để thành mệnh phụ toàn tướng xấu ko à, có biết chuyện đó ko, còn những nét đẹp trên người phụ nữ toàn là tiện tướng, bởi vì sao vậy, bởi vì người đàn bà mà đúng là cái bậc anh thư hào kiệt trừ trường hợp very đặc biệt, còn đa phần người đàn bà đẹp chỉ để là món giải trí của đàn ông thôi. đàn bà phải xấu chút để đàn ông ko nhìn tới mình mới rảnh tay để làm việc lớn. Khi đã có việc lớn trong tay rồi đàn ông nó cũng chưa bao giờ nghĩ tới việc chạm tới mình, xấu quá. Trong khi mà mình có tí đẹp nó bèn nghĩ tới việc chinh phục. Cho nên thằng bé đó nó thấy ổng bố cho gà ăn nó hỏi sao bố cưng con gà, không cho mèo mà cho gà, cái bố nói bố nuôi vậy để làm thịt, chăm sóc vậy đó để nó mau lớn bố làm thịt. Ít bữa sau nó chạy vô nó nói bố bạn trai của chị hai mua quà rồi chăm sóc chỉ chắc sắp làm thịt chỉ rồi hay sao, sao con thấy kì quá, chăm sóc mà chỉ khóc ảnh lau nước mắt, rồi ảnh buồn năn nỉ mà không lỗi cũng xin lỗi luôn, chắc sắp làm thịt chị hai quá, con không chịu đâu. Cái lớp này không hài là nó ko nghe, mà nghe hài là nó không được nghe pháp sâu bởi vì muốn tắm biển là phải tắm chỗ cạn, còn chỗ sâu là dành cho thuyền. Mà đám này đám khoái tắm biển, mà tắm biển thì sao ? Không thể tắm ở vùng biển nguy hiểm được, cho nên nãy giờ tắm toàn missing không cho nó chắc ăn. Mà nếu mà quý vị ham vui đó thì cả đời nay tôi cho quý vị tắm toàn missing ko . Các vị sẽ ko bao giờ biết đại dương nó sâu tới cỡ nào. Các vị không hề biết cái rãnh Rina nó sâu tới 10km, không bao giờ biết. Vì sao ? Vì toàn là dân không biết lợi ko, Sur à dắt đi bơi, mà đi bơi chỉ có 1,8m tới 2,4m.

Cho nên ý, tại sao cái định nó quan trọng, là bởi vì nếu chỉ có giới thì lia được 4 cồi đoạ. Phải có định mới lia được cồi dục. Mà tại sao lia cồi dục ? Tại sao phải lia cồi dục ? Là vì nghe cho kĩ chỗ

này rất là quan trọng. Tại sao phải lìa cõi dục ? Vì ngày nào mà ta còn đam mê vật chất, vật chất tức là những gì mình thấy nghe ngửi, ngày nào ta còn đam mê vật chất thì ngày đó những thiện nghiệp ác nghiệp ta làm đều liên quan đến vật chất, hiểu ko. Bây giờ nói thiện nghiệp trước đi, có tu hành, có niệm Phật, có ngồi thiền cách nào đi nữa mà hãy còn đam mê vật chất có nghĩa là ko có chứng thiện, ko có đắc thiện, mà ko có đắc thiện thì phước có nhiều bằng trời đi nữa thì nó cũng quay trở lại là cõi dục giới, có nghĩa là phải quay trở lại làm việc với mắt tai mũi lưỡi, mà phải làm việc với mắt tai mũi lưỡi thì mình còn phải chịu vô vàn những cái hệ lụy từ đó, có hiểu ko ta, mắt mà nhìn được cái đẹp thì nó cũng nhìn được cái không đẹp, cái mũi mà nó ngửi được cái thứ thơm thì nó cũng sẽ ngửi được thứ ko có thơm đúng ko ta, hiểu hã ? Chưa hết còn nữa, khi mà mình còn hưởng dục thì tất cả các nghiệp bất thiện của mình nó đều liên quan vật chất, ví dụ như sát sinh, sinh ra làm người bệnh tật yếu mạng, xấu xí dị tướng, trộm cắp cũng vậy, tà dâm nói dối uống rượu, tất cả các nghiệp bất thiện của người còn hưởng dục nó đều quy về vật chất hết, mà quý vị có biết khổ vật chất nó kinh dị lắm quý vị biết không, xe cán mà nó ko cán luôn nó cán có 1 khúc để sống chơi vậy đó. Không đẹp thì thôi để làm người bình thường mà nó có bao tình trạng dị tướng hiểu ko . Còn sức khỏe thay vì nó cho mình chết nó ko chịu chết, nó cho mình suyễn, giành giật cái sinh mệnh trong từng phút, hiểu ko ? Cho nên mình phải giữ giới để lìa 4 cõi đoạ đúng rồi nhưng phải tu thiền để lìa cõi dục là chỗ đó. Còn sống trong cõi dục thì nguy cơ trùng trùng cho nên trong Kinh nói khi 1 vị mà đắc Tu Đà Hườn vị đó biết rõ tất cả ác nghiệp xưa giờ của mình nó sẽ không còn trở quả nữa sau khi mà mình chết bởi vì Tu Đà Hườn chết rồi là về trên, ở trên thì ko có cơ hội để chịu mấy cái quả khổ hệ vật chất như là xe cán, trúng đạn, bị đâm bị chém rồi cây ngã đá đè thiên tai nhân họa. Đó là như vậy đó. Cho nên lý do lớn nhất của Định là 1, nó giúp mình lìa cõi dục, 2, Định là nền cho trí tuệ làm việc hết công suất, thứ 3 nếu người đủ duyên thì tuệ nó làm cái nền cho cái chuyện giải thoát và nó kéo dài cái thời gian né khổ.

Ở cõi Dục giới, cái cõi hưởng dục, mình được làm Trời, làm Chư Thiên, làm ngoài người, đó chỉ là vacation 1 tuần thôi. Nhưng mà khi mình đắc Thiền mình về Phạm Thiên á, thời gian vacation nó được nhiều tháng nhiều năm, hiểu ko ? Trong Kinh nói đó, là về cõi Phạm Thiên cao nhất cũng chỉ là vacation thôi, rồi hết cái vacation mình trở lại đi cày. Mà cái ông đó ông nói trời ơi, tao cũng thích ngủ mà sợ quá, tao đi làm cả tuần, ngủ nằm chiêm bao thấy đi làm nữa. Có nhớ chuyện hôm qua tui kể không, bà vợ lấy tiền theo trai là mình đã đau nhưng mà mừng, ít bữa sau nó quay về nó xin lỗi, khổ ghê lắm cõi Dục nó khổ ghê lắm.

Cho nên giữ giới mới lìa 4 cõi đoạ thôi : súc sinh, ngạ quỷ, atula, địa ngục. Nhưng mà phải tu thiền mới lìa được cõi Dục. Rồi tới cái thứ 3 là tu Tuệ. Phải tu Tuệ mới lìa sinh tử. Mà sáng nay mới nói tới tu Giới với tu Định thôi, chiều nay mới nói tu Tuệ nè. Tu Tuệ thì tôi biết ở đây Tuệ là mấy cái tay mà lôm côm lôm côm đi qua Pa Auk. Pa Auk nó nhiều cách phát âm lắm nha, có người kêu Pa Auk, có người kêu Pa Ốc, có người kêu Bắc Âu, có người kêu Hoà Thượng Bắc Ốc, có, tui nghe. Có bà bà nói với tui thế này, tháng sau là vợ chồng con qua tu với ngài Bắc Âu, cái tui ủa Đan Mạch Thụy Điển hã, bên đó làm gì có thiên ta, cái bà “Bắc Âu, kể Kalama mình á, Bắc Âu mặc cái áo màu măng cụt á”. Mà cái tên như vậy đó, có 1 cái tên, mà nó đọc Bắc Âu, Bắc Ốc, Pa Ao, Pa Ốc, tới bây giờ tui ko biết đọc cái nào là đúng luôn, Việt Nam mình á, có cái tên của người ta cũng ko tha nữa.

Cho nên là mỗi 1 hướng dẫn nó cho mình 1 hiểu biết về Tuệ Quán nhưng nó xui 1 chỗ ko có người hướng dẫn thì mình ko biết đường tu thiền nhưng mà nó xui là mỗi cha Thiền Sư khi hướng dẫn luôn gắn theo đó những dấu ấn cá nhân. Tui nói Tiếng Việt rất rõ, hiểu dấu ấn cá nhân ko ta ? Hiểu hã. Thí dụ như bây giờ mình có Sư cả mình nè Sư Pháp Nhiên, Sư Tinh Tuệ, Sư ông Giác Giới nữa thì mỗi vị như vậy dạy thiền trên 1 nền tảng tứ niệm xứ nhưng mà Sư cả Pháp Nhiên mình thích đi thiền hành cho nên dạy vòng vòng hồi hay xúi người ta đi lắm, còn Sư ông Giác Giới mình là thích ngồi, cho nên là Sư ông nói vòng vòng hồi Sư ông có ngụ ý khen mấy đứa ngồi lâu, ngồi lâu tốt hơn mấy đứa làm biếng ngồi. Cho nên trong Kinh, Đức Phật ko có tán thán cái chuyện ngồi lâu mà ngài chỉ tán thán cái chuyện chánh niệm được bao nhiêu phần trăm thời gian trong ngày thông qua các sinh hoạt lớn bé. Ngài tán thán cái tên nào mà chánh niệm thường xuyên, cái thời gian đó chiếm bao nhiêu % trong sinh hoạt thường nhật chứ Ngài ko có tán thán riêng 1 cái tư thế, vì sao vậy ? Vì nếu tán thán cái chuyện ngồi thì đứa nào ngồi ko được thì nó ko đắc được à, mấy thằng xe lăn đắc trước

hết á. Rồi nếu bây giờ mà ngài khen cái tư thế nằm thì nguyên cái Đạo này là Đạo nằm hết á ? Cũng không xong. Rồi Ngài kêu Đạo đi, khuyên đi thì mấy thằng cụt giò là khỏi đắc ? Mà cái quan trọng không phải anh ngồi bao lâu, anh đi bao lâu, mà là anh chánh niệm bao nhiêu % trong ngày. Làm ơn nghĩ lại coi có đúng ko ? Làm ơn gác cái chân lên trán chứ cái tay gác hông nổi đầu, đưa cái chân lên nó mới nghĩ ra. Mà ấy thế các bố Thiền sư của mình, mỗi bố khi dạy thiền, đúng, có Kinh Điển đang quảng, đúng, nhưng mấy cha hay lòng vô đó dấu ấn cá nhân, bởi người ta nói đừng học nói với thằng ngọng, đừng học đi với thằng què là vậy, là vì sao, là vì mấy bố khi mấy bố dạy, nhiều khi trong vô thức, vô tình và rất ngẫu nhiên, hay tuồn hàng riêng trong đó lắm, cái hàng nằm ngoài danh mục lắm. Hiểu ko? Khuyên mãi thêm, khuyên mãi kinh nghiệm riêng, tôi cúi đầu cung kính tất cả Thiền sư, nhưng tôi vẫn nhẹ nhàng và nghiêm túc đề nghị bà con hãy cẩn trọng cái dấu ấn riêng tư của mỗi vị. Thương thầy quá, kính thầy quá, thầy có cái gì cũng bèn lấy về làm của mình, trên đời có cái gì bầy cho bằng cái sở trường của người ta mình đem về mình làm cái sở trường của mình. Có hiểu cái đó không ? Tôi không có bôi bác, tôi không có phỉ báng phạm thượng Thiền sư, tôi chỉ nói có 1 cái ngoặc đơn nhỏ xíu là vị nào cũng có chút ít dấu ấn cá nhân trong đó. Cho nên trong Kinh nói rất rõ, chỉ có Đức Thế Tôn Chánh Đẳng Chánh Giác là trăm phần trăm dạy cho cái người ta cần, còn ngoài Chánh Đẳng Giác ra thì bên cạnh cái cần còn dạy cái mình muốn nữa, có hiểu cái đó không ? Đầu bếp giỏi là nó nấu cái người ta muốn, còn đầu bếp dở nó nấu cái nó biết nấu. Mà chưa kể có nhiều tên, nó nấu chè mà nó rắc tiêu mới gớm, bởi vì sao, vì nó mới bị mưa hời sáng cho nên bây giờ nó rất thèm gừng và tiêu. Cho nên cái Tuệ Quán ở đây để tránh trường hợp mà chạm vào, vay mượn, mất miếng cái dấu ấn cá nhân thì tôi bèn quay trở lại với kinh điển nguyên thủy.

Thì Tuệ Quán nó gồm có 3 : Tuệ Quán chính là chánh niệm và trí tuệ trong thân thọ tâm pháp. Tại sao, tại sao phải 4 cái này. Là bởi vì chúng sinh, do căn cơ tu học nhiều kiếp không giống nhau cho nên có người phải quán chiếu tám thân này mới chán đời và chấm dứt phiền não. Còn có người nhìn vô cái cục này ko si nhê, phải nhìn vô cảm giác thân tâm, tức là thọ quán niệm xứ, còn có tên phải nhìn vào tâm trạng thiện ác nó mới đắc, còn có tên mà trí nó nhanh kiến thức nó giỏi nó phải tu tới Pháp Quán nó gom 3 ông trước nó làm 1 cục gọi là Pháp Quán Niệm Xứ.

Tuỳ người, trong số giải có ghi thế này, người tham ái nhiều mà trí chậm thì tu thân quán, thân tham ái nhiều mà trí nhanh thì tu thọ quán, tà kiến nhiều mà trí chậm thì tu tâm quán, tà kiến nhiều mà trí nhanh thì tu pháp quán, nhưng mà đây chỉ là gợi ý thôi chứ tôi ko xem 4 cái đó là nguyên tắc, vì sao ? Là vì cái tà kiến của mỗi người nó cũng mỗi cung bậc khác nhau, chứ nó ko có định mức nhất định đúng ko ta ? Cô này gât ngủ hay gât đồng ý, chứ hiện tại tôi đang thuyết bằng 40% công lực của tôi, còn 60% là gửi về Thụy Sĩ rồi. Đây, cho nên ý, là, tuỳ người, trong 2 cái tên tà kiến, tên này là thường, tên kia là đoạn. Thường có 3 đoạn có 3. Rồi. Có người nặng về thường kiến, có người nặng về đoạn kiến. Rồi trong cái thường kiến bao nhiêu mỗi mang trong đó gom lên là 62 lặn, đúng ko. Cho nên cứ gom tà kiến nhiều trí nhanh, tà kiến nhiều trí chậm, cái đó tôi ko đồng ý, chỉ mang tính gợi ý thôi. Như vậy là Tuệ Quán hay pháp môn Vipassana hay pháp môn Niệm Xứ hay pháp môn Minh Sát, về mặt căn bản là dùng Niệm và Tuệ để soi rọi 4 cái đề mục : thân xác này mình quan sát nó trên bản chất và hoạt động, bản chất là gì nó là đất nước lửa gió, hoạt động là gì đi đứng nằm ngồi thở vào thở ra, xong chưa, thì đó gọi là quan sát tám thân này. Thân ta sao thì thân người vậy, khi quán chiếu rõ thân ta rồi thì tự nhiên mình nhìn người khác mình hiểu nó cũng i chang vậy, hiểu chưa ? Còn Thọ quán niệm xứ là quan sát cảm giác khó chịu và dễ chịu của thân và tâm, còn Tâm quán niệm xứ là quan sát mình đang tham đang sân đang thiện đang từ bi đang trí tuệ, còn Pháp quán niệm xứ là gom cả 3 ông đó vào tụ chung. Có nghĩa là sao ? Cái ông mà tu Thọ quán ông chỉ biết mình đang khó chịu mà ông Tâm quán thì ông biết rằng mình đang có tâm sân nhưng mà ông Pháp quán thì sao, mình đang có cái gì, mình đang có sân triền cái, hiểu ko ta, nó chuyên môn hơn, xong chưa, mà cỡ quý vị thì tiếc quá, tôi ko phải thiền sư nhưng có dịp mình nói chuyện với nhau 1 tháng về 1 bài kinh tứ niệm xứ thôi. Còn bây giờ đêm nay mình chỉ cỡi ngựa xem hoa thôi, cầu mong cho ngựa chạy chậm 1 chút. Rồi bây giờ tứ niệm xứ là chánh niệm và trí tuệ soi rọi quán chiếu 4 niệm xứ. Thì nói vậy cũng là 1 cách, cách thứ 2 mà tôi muốn nói là gì. Toàn bộ quá trình tu tập tứ niệm xứ nó nằm trong 3 giai đoạn. Giai đoạn 1 : có nghĩa là mình phải học giáo lý nền để biết bản thân ta được cấu tạo bởi 2 phần hồn và xác, xác là đất nước lửa gió còn phần hồn là tánh thiện

và tánh ác, nhớ không ta ? Nhớ hôm qua tui giảng ko ? Nó học bằng cách nó lặn nó mọc nó trôi nó hụp cho nên cái mà nói cho thẳng Tí phân nửa nó đi về nó ngủ, còn thằng Tèo tới thể mạng, hình nhân thể mạng, thì nó nghe nó ko hiểu hôm qua nói cái gì. Đó, tại sao tui về VN hồi tui chán, tui lười nói là bởi vì nó học kiểu lặn hụp như vậy, thể thân.

Cho nên phải biết cái cấu tạo và vận hành của thân xác này mới có thể tu thiền được, biết rõ sắc pháp, cái xác của mình nó gồm cái gì và danh nó gồm cái gì, 2 cái này cái hồn và xác, do duyên mà có, cũng do duyên mà mất đi, xong chưa, và phải xác định rõ danh ko phải là sắc, bởi vì ko xác định như vậy tới khi mình đau mình ko biết thân đau hay tâm đau. Bậc Thánh mà bị đau họ đau có 1 thôi, thân đau. Còn mình phàm phu bị đau, đau tới 2 lặn, thân đau và tâm đau, có hiểu ko ta. Giờ mình bị bệnh đi, cái lưng của tôi nó đau quá, tại sao tui xui quá, tui làm cái tội gì mà khổ như thế này, lúc nào cũng xách cái tội kể bên, mà anh gắn cái tội vào trong đó anh khổ 2 lần, cái thân anh nó đã đau rồi mà anh lại thấy “anh” là người bị đau. Hiểu ko, mình gắn cái tội vào mình có làm cho nó nặng hơn ko ? Bây giờ tôi ví dụ trước mặt quý vị là 3 cái lá : cái lá xanh lá vàng và lá khô, các vị nhìn 3 cái lá đó có khác nhau ko , mình thấy 3 cái lá nó khác nhau vậy mình đứng dậy mình đi về nhà lòng mình có vương vấn 3 cái lá đó ko, có ko . Rồi qua dụ khác, mình nhìn 3 đứa nhỏ nó chơi, 1 đứa là con của mình, 1 đứa là con của bạn thân, 1 đứa là con bà hàng xóm mình ghét, 3 đứa này khác hay giống, khi mình quan sát 3 cái khác lòng mình có giống quan sát 3 chiếc lá ko, tại sao vậy ? Bây giờ hiểu chưa . Cũng phân biệt, nhưng mà bậc Thánh nắng nóng thì biết là nóng, ngái ko có nghĩ thêm, mát thì ngái biết là mát không có nghĩ thêm. Còn mình là khác, mình ngồi mà nắng nóng mình nghĩ giờ tới giờ thuyết pháp mà ông đi đâu vậy ta, bắt ngồi chờ lâu thiệt, hiểu ko, hiểu hả. Tức là mình phải nghĩ thêm 1 cái j đó. Có cái bà đó bà qua 1 đời chồng bà có con riêng, rồi ông kia ông qua đời vợ ông có con riêng, lấy nhau có chung 1 đứa, bữa đó 2 vợ chồng ngồi chơi nghe tụi nhỏ nó đánh nhau um xùm, thì ông mới nói em ra em coi tụi nó làm cái gì vậy, thì bà chạy vô bà nói con anh, con em đang đánh nhau với con của chúng ta, các vị thấy dễ sợ ko. Thay vì 1 cái người đứng họ nói ồ mấy đứa nhỏ đánh nhau, còn đằng này bà ra bà nói con anh, con em, đang đánh nhau với con chúng ta, hiểu hả. Cũng phân biệt sự khác nhau giữa 3 cái lá, thì vị A La Hán nhìn cuộc đời này ngái có thấy sự khác biệt giữa người này người kia ko ? có chứ, Đức Phật ko có thấy mình khác hả ? Đức Phật có thấy tui với ngái Anan khác ko ? Có chứ nhưng mà lòng Đức Phật có vì cái khác mà lòng Đức Phật nặng ko ? Còn mình thì sao, cũng cái người đó mà ngày xưa mình làm quen ko được mình về mất ngủ, cũng người đó sau này nó ko chịu li dị mình cũng mất ngủ, có đúng ko, ở đây có ai li dị chưa ? Cái cảm giác li dị nó mừng khiếp lắm, bởi vì tới nay mình về mình ko thấy bà nữa mình ăn mì gói cái chắc nhưng mà sao, mình có quyền liệng cái tô mà ko bị nhắc nhở. Cho nên người ta nói trọng lượng đàn ông lúc có vợ và ko có vợ nó khác nhau, lúc chưa có vợ mở tủ lạnh ko thấy gì bèn lên giường, còn khi có vợ leo lên giường thấy chán xuống mở tủ lạnh. Thì chính cái đó làm trọng lượng đàn ông có gia đình và độc thân khó bề mà giống nhau được. Mà các vị thấy không, cũng con người đó mà ngày xưa mình nhìn kiểu gì mình về mình ngủ không được vì không quen được cô, cũng con người đó mà sau này mình nghĩ cách gì đó mà cô không chịu li dị là mình ngủ không được. Như vậy tất cả là do cái đầu của mình. Phàm phu bị tai nạn, bị đau khổ là khổ tới double, khổ tới 2 lần, tức là nó có vấn đề là nó khổ rồi mà mình còn thêm dặt bao nhiêu chuyện để tăng cường độ khổ . Bậc Thánh thì không, nó khổ có nghĩa là khổ. Trong Kinh kể có 1 lần Bồ Tát tu hạnh nhẫn thì ăn cướp nó bắt ngái, nó hành hạ ngái, 2-3 đứa nó leo lên chân ngái nó động thì ngái nói thế này “đề kiêu đó nó gây đó”. Cái nó gây thiệt, biết ngái nói sao không ? “Nói mà không tin”. Ngái làm như cái chân của ai vậy đó, ngái nói nè “Cái chân bây lớn mà 2 thằng nhảy lên nó gây đó”, nó kêu cái rắc, gây thiệt, ngái vẫn tỉnh bơ “nói rồi mà không tin”, thì thôi lét lét vô bụi nằm. Khiếp, mà phải là vô số lần như vậy mới lên được tới đây ngồi. 1 con người phải tu cỡ đó, mới có hứa thôi “ừ ta xuống”, thành Phật, đang ở trên cõi trời mới hứa thôi địa cầu nó lắc như điên, mới xuất hiện trong bụng mẹ, 10000 vũ trụ nó lắc như điên, mà ra khỏi bụng mẹ 10000 vũ trụ nó lắc như điên. Ngái giống như con voi mà bước xuống chiếc xuống nhỏ, chiếc tàu nhỏ nó chịu không nổi. Mà tại sao ghê gớm như vậy, tu nhiều quá, vô số lần thuyết pháp cho cái đám như vậy mà lòng vẫn đại bi, không hề chửi 1 tiếng thì mới thành Phật được, còn cái thứ mà nổi nóng thì còn lâu mới thành Phật được. Vô số lần, lựa cái đứa ngu nhất giảng cho nó hiểu, đứa còn lại sẽ hiểu, chứ không có vụ gợi ý tự sát là không có :)) Cho nên các vị phải thương tui dữ lắm, nước non nào mà giỡn cho

bà con tình ko phải là chuyện dễ, mai này mà tui đi xa rồi bà con vô nghe Pháp mà ngủ sụi sùi nhớ thương, giờ này anh ở đâu.

Cho nên trí tuệ quán gồm 3 bước : bước 1 nhận thức rõ danh là gì sắc là gì, danh không phải là sắc, sắc không phải là danh, phải phân biệt rõ như vậy, xong chưa. Và phải biết rõ chuyện nữa, danh sắc này do duyên mà có, cũng do duyên mà mất đi. Khi đang ngồi mà khát nước biết rằng đang khát nước, đang có tâm sân hoặc là tâm tham, khó chịu vì khát nước đó là tâm sân, muốn uống nước biết đó là tâm tham, xong chưa, đưa tay chạm cái ly biết là động tác này nè là do cái muốn là nhân và cái chạm là quả, vận nắp là nhân mà uống là quả, hiểu hông, nguyên cuộc sống mình hoàn toàn là nhân quả, hiểu hông, tức là cái trí 1 gọi là cái trí tổng quát, biết rõ nhân là gì, quả là gì, cả 2 đều vận hành trên nguyên tắc nhân quả, xong chưa. Bước 2 là cái trí chi tiết, chi tiết là sao, thấy rõ rằng danh sắc do các duyên mà có, nguồn gốc do các duyên mà có, cái cấu tạo của nó là do lắp ráp mà thành, xong chưa, mà cái vận hành của nó là gì, là cái sau thay thế cái trước. Có hiểu ko ? Phải hiểu được nguồn gốc vận hành, cấu tạo của nó, mà ko phải nghe rồi về rồi quên rồi mai một nghe nữa, vỗ tay, ko phải. Về nhìn lại mình coi có đúng như vậy ko, nó toàn là nhân quả thôi. Nó muốn ngồi nó mới ngồi, muốn đó là nhân mà ngồi là quả, xong chưa. Nó ngồi lâu là nhân, nó đau lưng là quả. Đau lưng là nhân, nó đổi cái tư thế là quả. Toàn là nhân quả ko. Đây, rồi cái gì nữa, hành giả thấy rõ rằng mọi thứ nó không thể đứng yên mà nó tồn tại mà nó chỉ tồn tại bằng cách đứn này nó thay thế đứn kia đúng không, 1 bào thai không thể nằm hoài trong bụng mẹ mà nó phải chun ra ngoài, rồi gì nữa, nó phải biết bò, biết lật, rồi cái gì nữa, nó nói u o a a, nó biết đi chập chững, rồi cái gì nữa, nó biết chạy vững vàng, rồi nó phải biết dậy thì, có phải ko, có đúng ko ta, nó phải vô thường liên tục mình mới có được 1 thiếu phụ rồi 1 bà cụ, phải không ? Chứ các vị nghĩ mình sợ vô thường mình nằm trong bụng mẹ luôn thì hơi bị mệt á, thai lưu á. Bây giờ tôi mới biết mấy người cụt tay nó khổ bởi vì cầm 1 tay, tay kia nó không có mở nắp chai được. Cho nên í, cái vị hành giả đó bước 1 thấy rõ danh là gì, sắc là gì, nghe kịp không ?

Danh là gì sắc là gì, danh không phải là sắc và sắc không phải là danh. Đó là bước 1. Bước 2 thấy rằng thân tâm này hồn xác này chỉ có thể tồn tại bằng sự hỗ trợ của các điều kiện, rồi cái gì nữa, trong hình thức lắp ráp, rồi cái gì nữa, cái này thay thế cái kia, chưa, cái này mới ghê nè, thấy rằng danh sắc là bản thể của tam tướng, mà tam tướng nó là hiện tượng của danh sắc. Thấy rằng nước là bản thể của sóng và sóng là hiện tượng của nước. Có hiểu cái này không, cái này hơi bị khó à. Máu thịt là bản thể của mình, còn cái giả cái nhơn nheo là hiện tượng của máu thịt, hiểu chưa ? Máu thịt là bản thể của tám thân già nua, mà tám thân già nua là hiện tượng của máu thịt, hiểu hả ? Thì danh sắc nó là bản thể của sự vô thường thay đổi, mà sự vô thường thay đổi nó chính là hiện tượng của danh sắc, hiểu hả, sóng là nước mà nước là sóng có hiểu ko ? Tới đây bắt đầu nó hết muốn hiểu rồi. Sóng với nước là 1 hay 2, lúc nào gọi là sóng, lúc nào gọi là nước. Mình thấy mình cười mình khóc rồi lúc thì lưng thẳng lúc thì lưng khòm, lúc còn răng lúc hết răng, thí dụ như vậy, thì trường hợp đó là hiện tượng, còn bản thể nó là gì, trước sau cũng là đất nước lửa gió rồi tánh thiện tánh ác, hiểu không ta ? Thì vị đó thấy rõ rằng tam tướng chính là danh sắc mà danh sắc chính là tam tướng, nước chính là sóng mà sóng chính là nước, xong chưa, hiểu hả ? Tức là bước 1 phân biệt danh là danh, sắc là sắc, cái này không phải là cái kia, cái kia không phải là cái nọ hiểu ko ? và mọi thứ nó đều vận hành theo luật nhân quả, đó là Trí tổng quát. Còn Trí chi tiết thấy rằng mọi thứ nó chỉ là nó, bằng cái sự gọi là tương tác với 1 cái khác “We are nothing but relationship”, hiểu không ? Chúng ta không là gì hết, chúng ta chỉ là những mối tương quan, có đúng hay sai ? Có đứn bé gái nào vừa đẻ ra là vợ là mẹ không ? mà lúc nào nó được gọi là mẹ ? (lúc có con), lúc nào nó là vợ (lúc có chồng). Chúng ta không là gì hết, chúng ta chỉ là cái gì đó trong mối tương quan. Bây giờ cái cặp đó nó đồng ý nó lấy nhau nhưng mà nó đã là vợ chồng chưa ? Nó phải có đám cưới, chứ còn đồng ý thì mình cũng đồng ý tùm lum trong đây nè mà mình chưa có lấy nhau mà, phải chưa ? Rồi. Mình phải có đồng ý, mình phải có trầu cau dạm ngõ, lựa ngày lành tháng tốt. Tại sao đám cưới mà phải lựa ngày lành tháng tốt ? Vì sau khi lấy vợ rồi ngày lành không còn nữa. Cho nên ý, mọi thứ nó chỉ có thật trong cái mối tương quan với 1 cái khác thôi. Hiểu được cái này mới thấy là “ngũ uẩn giai không”.

Phải liên tục chánh niệm trong 1 chuyện đó là luôn luôn thấy rằng danh là gì, sắc là gì, danh không phải là sắc, sắc không phải là danh, cả danh sắc đều xuất hiện và diễn biến, tồn tại và biến mất theo

luật nhân quả. Đó là bước 1. Bước 2 thấy rằng danh sắc chính là sự chớp tắt. Chính sự chớp tắt nó đã làm nên cuộc sống của mình, có hiểu không ? Nó phải chớp tắt, nó phải chớp cho mình đói, tắt cho mình no, nó phải chớp cho mình ngứa rồi tắt cho mình gãi, có hiểu không. Người không biết Đạo thấy đời sống là 1 vạch thẳng chiều dài là 50 năm, tiếng Mỹ kêu là 1 Line. Biết Đạo rồi mình thấy nó là những spots, tức là những cái chấm. Nhưng mà hành Thiền mới thấy đó là những cái dots, là những cái chấm thôi. Khi mình thấy ta là 1 dòng đời mấy chục năm mình thấy mình quan trọng, khi ta thấy ta là quan trọng thì ta rất dễ bị tổn thương, hiểu không. Khi ta thấy ta là 1 cái chén sứ thì từ trên lầu rơi xuống ta sẽ bị vỡ nhưng ta là 1 cọng rơm, 1 tờ giấy thì tha hồ rót có hiểu không ? Khi ta là 1 sợi tóc rút từ trên lầu xuống không sao. Chưa hết, có ai đó lấy 1 cây kim ghim vào gốc cây, theo các vị người ta ném đá trúng gốc cây hay cây kim, hà, tại sao vậy ? Cây Kim nhỏ quá. Cho nên người ta mới có cái mẹo, đeo cái nanh heo nó không bị đạn bắn trúng là vì sao, nó chỉ trúng cái thẳng đeo thôi, chứ cái nanh nó tròn mà nó cứng, nó nhỏ làm sao trúng được nên mấy cái thẳng bán mới gạ đeo cái nanh này đạn bắn không trúng, đúng, nó trúng cái thẳng đeo.

Cho nên cái tôi càng nhỏ càng ít bị tổn thương đúng không. Thế thì tại sao mình ăn mình cứ thoải phồng cái tôi mình lên, mình đi chuốc khổ thôi, hiểu hả. Mình thấy mình là đồ lặt vặt thì mình ít khổ lắm đây mình thấy mình quan trọng bèn khổ.

Cho nên bước 1 mình phải hiểu được mình cấu tạo vận hành ra sao. Bước 2 thấy được rằng tam tướng, vô thường, khổ, vô ngã nó chính là danh sắc, và danh sắc chính là tam tướng. Nước là bản thể của sóng, sóng là hiện tượng của nước, hiểu được cái này không, đêm nay về phải nhớ cho bằng được cái đó, vạch áo lên thấy trống là xăm. Học 1 thời gian mà thành đại ca cũng đáng.

Và cái bước 3, bước 3 là gì, là Trí đoạn diệt, là sao ta ? Khi bước 1 bước 2 được mình lặp đi lặp lại nhiều năm nhiều tháng nhiều ngày cộng với ba la mật, phải có ba la mật chứ đừng có nghe như vậy rồi về chồng mộng làm không đắc rồi đổ thừa tui, no. Phải có cái ba la mật. Ba la mật tức là cái duyên lành nhiều đời đó, rồi cộng với bước 1 bước 2 được lặp đi lặp lại nhiều lần thì sẽ đạt tới bước 3 là sao, nhìn thế giới không có cái gì để mình thích và ghét nữa, không có gì để mình sợ, không có gì để mình chán nữa thì đó gọi là Thánh trí giải thoát, hiểu không, bây giờ hiểu chưa ?

Thánh nhân là gì, bây giờ mình nói tăng thánh thấp nhất đi. Khi mình đắc Tu đà hườn thì mình bưng con mắt “Ồ, cái này nó không phải là mình như mình nghĩ”. Và trong Kinh Kalama đọc quai không biết còn nhớ không, Đức Phật dạy rằng hành giả phải nhìn mình như nhìn 1 người khác, tỷ kheo phải nhìn mình như 1 người đang đứng nhìn người khác đang đi hoặc là mình đang đi nhìn 1 người khác đang đứng. Mình phải nhìn mình 1 cách rất là khách quan, thật là khách quan từng ngày từng ngày thì có 1 ngày mình đối diện với cái chết mình mới không sợ, có hiểu không. Thí dụ như mình thấy rằng đây là tâm sân, phải có can đảm “đây là tâm sân, đây là tâm tham”, hiểu không ? Còn người không có học Đạo là không chịu, hôm qua tui mới giảng đó, là mình hay có cái tật “tui, tánh tui cái gì phải thì thôi à” hiểu không, mình đi tu thiền chung phòng với nó mà nó cứ lấy khăn mình nó đi lau chân quai thì mình có nổi nóng không, mà lúc đó mình không chịu thấy nó là tâm sân mà mình cứ nói rằng “tui phải nói cho ra ngô ra khoai” hoặc là mình sắp nói xấu ai mình hay nói cái câu “nói không phải nói...”, có không ? “ Tui nói không phải nói xấu cái bà đó, thiệt, cái bà đó chơi không có vô”. Đến cái chuyện như vậy cũng không dám nhìn nữa, hiểu không, luôn luôn cho mình 1 rõ lý do biện minh biện hộ thanh minh thanh nga cho cái chuyện mà gọi là tâm bậy của mình, mình phải có cái gan mình thấy nó là bậy, mình phải có cái gan mình thấy nó là cái răng sâu thì mình mới đi nhổ, phải không ta ? Mình phải có cái gan mình thấy nó là sợi thên thì mình mới là cắt bỏ, còn đây cái gì mình cũng giữ lại hết thì đừng trách là nó khổ, hiểu không ? Cái này khó à, khó lắm. Tức là khi tu tập Tứ niệm xứ mình hãy nhớ rằng ở đây chỉ có Chánh niệm chứ không có thằng nào con nào Chánh niệm hết. Xong chưa, ở đây chỉ có sự hiện hữu của Tham Sân Si chứ không có đứa nào Tham Sân Si hết. Tui biết ở đây nhiều người không có chịu cái đó : sao kì vậy, của tui mà rõ ràng, sao tước cái quyền sở hữu của tui, thì ok, tuy, thích thì cứ ra tòa kêu luật sư bảo vệ quyền sở hữu, chứ còn thật ra thì cố gắng tô đậm 1 cái ý niệm ngã chấp chỉ là xin quốc tịch vào Châu Phi thôi. Có hiểu câu đó không ? Hiểu cái câu đó không ? Hiểu hả. Đúng ra bằng cái nhìn vô ngã mình sẽ nhẹ nhàng hơn đúng không, thay vì mình nhìn nó chỉ chớp tắt chớp tắt, sóng và hạt, sóng và hạt thì mình lại không chịu mà cố gắng dựng lên trên đó bao nhiêu cái ý niệm tôi là tiến sĩ, tôi là giám đốc, tôi là hoa hậu, tôi có nhan sắc, tôi có dưới tay mấy trăm nhân viên, tôi thế này tôi

thế kia, hiểu không, tôi là đại thí chủ, tôi giỏi Phật pháp, tôi giữ bát quan trai, tôi ăn chay trường, tôi ngồi thiền lâu, tôi tôi tôi 1 đồng tôi, cuối cùng thì tui thôi (tôi thui). Cho nên là cái thiền Tứ niệm xứ, anh phải có gan anh thấy anh là gì, anh nhìn anh như là nhìn 1 người khác thì anh mới có hy vọng, hiểu không, chứ còn đa phần mình tu từ góc độ rất là chủ quan, tôi thế này tôi thế kia, tôi hay tôi giỏi, bữa nào 2-3 ngày mà Chánh niệm nó yếu : tại sao lúc này tôi tệ quá, lại bấy nữa, cái này mới quan trọng nè, cái này để tôi nói xong kết thúc cho bà con về. Ngày xưa chưa biết Phật pháp, mình chỉ coi trọng cái gì mà mình thích thôi, coi trọng cái gì làm cho mình vui thôi, xong chưa. Rồi, bây giờ qua bước 2, biết Phật pháp rồi mình chỉ coi nặng cái gì là Pháp thiện, mình làm được mình vui lắm, còn lỡ làm cái gì bấy mình buồn lắm. Mới bước 2, bước 3 : tu Tứ niệm xứ thiện ác buồn vui chỉ là cái để mình nhìn thôi. Đắc Đạo là đắc ở bước 3. Ở đây có hiểu không, hiểu hả ? Ngày xưa mình chưa biết Đạo là mình gặp cái gì dơ là mình không muốn nhìn nhưng mà trong Tuệ quán lại khác, cái dơ có thể làm đề mục được không ? Rồi xong, chúng ta hoàn toàn có thể đắc Đạo trong toilet. Yah, nếu ngồi ở đây, đất thiêng, mà toàn tâm bất thiện không thì có bằng mình ở trong toilet mà có tâm lành không, khác hay giống ? Điều đó cho thấy rằng tâm lành nó quan trọng đúng không ? Như vậy thì nhìn tâm bất thiện của mình vẫn đắc Đạo được, nhìn cái nỗi khổ niềm đau của mình mình vẫn đắc Đạo được, miễn là mình thấy mọi thứ đang chớp tắt chớp tắt. Nó đau quá mình niệm như thế nào, vì nó không phải là của tôi cho nên nó mới nằm ở đó, phải không. Trong thiền Tứ niệm xứ có cái chuyện này nè, nên tu thiền Tứ niệm xứ nhớ không đuổi không mời , tới chết cũng phải vạch áo xăm cái này : Tứ niệm xứ không đuổi không mời là sao, đừng mong gió mát-đừng mời, mà đừng đuổi là sao : phải mà nó bứt nực 1 chút, hoặc là nó đau quá, đừng đau nữa, bứt đau 1 chút. Sai, thằng nào cũng để mình nhìn hết, mà nhiều khi nó đau nhiều nó lại là để cho mình nhìn rõ nữa là khác. Đau nhiều bởi cho nên Thiền sư ở Thái ở Miến chia làm 2 trường phái. Trường phái 1 cho rằng hành giả phải gồng mình chịu đau, còn trường phái cho rằng là, đau quá thì đổi. Thì cả 2 trường phái đều có lý. Giờ tui nói trường phái 1, trường phái 1 họ nói rằng đau cũng phải gồng là vì sao. 1, cơn đau này làm sao bằng cơn đau cận tử, cơn đau tai nạn. Nếu cơn đau này mà mình không vượt qua là mai một tới cái vụ kia là mình đuối. Thứ 2, phải chịu nó để thấy cái thân này là khổ, xong chưa. Thứ 3, nếu đau mà đổi, đau mà đổi thì nguyên cái thiền viện nó....nhìn chóng mặt luôn, phải không ta. Cho nên bên trường phái cho rằng phải gồng họ có lý do, 1, cơn đau này chẳng là gì hết và chưa có ai chết vì đau trong lúc ngồi thiền hết mặc dù nó đau như là sanh con vậy đó, còn có người nói đau như cái khăn mà mình vắt, cái bắp á, đau kinh lắm, nhưng mà nó đặc biệt thế này, nó qua được cái đó rồi thì rất là ok. Thiền viện Miến Điện đồ đó, Thái Lan, có người 3 ngày có người 6 ngày, mấy ngày đầu nó kinh dị lắm, 1 là nó đau nó đau kinh hoàng, còn 2 nữa là nó buồn ngủ hoặc là nó thèm ăn, còn 3 là nó nhớ nhà, 4 nữa là nó nhớ thù, trước khi nó đi nó gây với ai thì nó nhớ hết, nhớ bà đó mấy sợi tóc nữa. Khi cái tâm mà nó lắng, nó lòi ra hết. Hồi đó ở nhà mình không có tưởng là mình ghét cái bà đó dữ dội như vậy. Chẳng hạn như bây giờ tui về Thụy Sĩ tui ngồi thiền nó hiện lên từng mặt 1, nó lắng rồi nó lòi lên từng em 1.

Cho nên là hành giả không có được đuổi và cũng không có được mời. Bây giờ hiểu chữ đuổi chữ mời chưa ? Cứ mong cái dễ chịu cái mát mẻ là mời, còn đuổi là mong đừng vậy đừng kia là đuổi. Thì đó tui mới đưa ra 2 trường phái, Trường phái 1 kêu mình phải gồng vì 3 lý do nhớ không : cái này không bằng không bì với cái trọng bệnh cận tử, thứ 2 là hãy khổ như vậy mới thấy được cái thân này, thứ 3 là không lẽ đổi suốt buổi thiền, gia tài có 1 tiếng mà đổi 18 lần thì cũng hơi bị nhiều, mà cái tâm nó rất là hư, đổi được nó sẽ đổi đổi quai có không, cho nên trường phái 1 nói vậy cũng rất là căn bản, nhưng trường phái 2 họ nói cũng có lý cho nên tốt nhất mình nên làm 3 phải. Cái trường phái 2 họ nói rất là hay, họ nói cái cảm giác dễ chịu nó cũng là cảm giác đúng không, mà cảm giác khó chịu cũng là cảm giác đúng không, mà tại sao mình cứ lo mình nhìn cái thẳng khó, mình gồng mình để mình nhìn thẳng khổ, tại sao mình không chịu thay đổi để mình nhìn thẳng lạc, thẳng nào cũng là để mình nhìn, tại sao mình phải đi giữ cái thẳng đau, mình đổi thẳng dễ chịu mình nhìn nó dễ nhìn hơn đúng không ta ? Hả ? 1 đứa bé chưa thay tã nó khó bồng hơn 1 đứa thay rồi, tã rồi thay rồi có dễ bồng hơn đúng không, có ai bồng thử chưa, tui nhìn đã thay tui còn ớn nói chi chưa thay. Cho nên cái trường phái 2 là họ đưa lý do 1, họ nói rằng lựa cái nào mềm mềm dễ tu hơn, cái thứ 2 họ nói rằng cố ý chịu đựng cơn đau cũng là 1 cách cố chấp và ngã mạn đúng hay sai ? Cũng đúng luôn. Bởi vì họ nói rằng cô gồng, bởi những người tu mình thấy có vẻ khổ hạnh

hãy cẩn thận bởi nó có nhiều lí do, 1 họ thực sự họ thấy tiện nghi không cần thiết nhưng cũng có trường hợp họ gồng họ chịu khổ là bởi vì 1001 lí do, các vị hiểu tôi nói không, họ thấy cái đó là hay, họ ôm cái hay đó, họ chấp vô cái hay đó, còn mình mình cứ quỳ xì xụp mình lạy mình đâu biết trong đầu ông ông là thuộc về cái loại nào trong 1001 trường hợp chứ đừng có thấy mà rách rưới teng beng là ông này chắc gần đắc, chưa chắc. Các vị có nghe chữ khổ nhục kế không, nó có trường hợp đó. Rồi, phe thứ 2 nó đưa, 1 là dễ chịu hay khó chịu đều là cái để nhìn, mắc gì phải thủy chung với cái khổ. Trường hợp thứ 2 họ nói rằng khư khư để mà chịu khổ cũng là 1 cái cách ngã chấp, xong chưa. Rồi cái thứ 3 họ nói rằng đa số quần chúng khi tu thiền mà bắt họ gồng họ sẽ bỏ cuộc thì số người tu sẽ ít đi, khi mình tu mình cho người ta hơi mềm mềm chút thì số người tu sẽ nhiều, chứ cái thứ sơ cơ mới vô mà bắt nó ngồi úa nước mắt trong 2 tiếng thì nó sẽ trốn thiền viện, có khả năng nó giết thiền sư luôn, nó đau dữ lắm. Cho nên trường phái 2 nó cũng có cái hay, mình đừng có chê nó hèn, chê nó nhát, nó cũng có lý chứ, khổ hay lạc cũng là nhìn, sao mà cứ lụm giữ cái khổ lên chi, rồi cái thứ 2 gồng mình chịu khổ để được mang tiếng ngu, là bởi vì cái đó là cố chấp, và cái thứ 3, mấy người sơ cơ mà vô gặp cái chiêu chảy nước mắt trong 2 tiếng thì tui nghĩ nó chạy mất dép luôn trừ ra đồ hiệu nó quay lại nó lụm thôi chứ thứ dè dặt cũ cũ là nó chạy luôn. Ok. Rồi bây giờ qua cái thứ 3 nè, khi mà mình nắm cứng được, mình có cái trí tổng quát và trí chi tiết mà cộng với ba la mật thì sao ta, mình được trí thứ 3 là trí đoạn diệt, có nghĩa là phiền não mất. Nếu mà đắc Tu đà hườn thì mình mất 1 số phiền não, đắc nhị đạo mình giảm nhẹ được 1 mớ, rồi đắc tam đạo mình trừ được 1 mớ rồi đắc tứ đạo thì giải thoát hiểu không. Nói chung là vấn đề sẽ được giải quyết bao nhiêu tùy thuộc vào ta nhận thức nó được bao nhiêu, có hiểu câu này không, câu này dễ hiểu quá mà ta. Cái vấn đề nó giải quyết được bao nhiêu tùy thuộc ta nhận ra bao nhiêu phần trăm vấn đề. Có 4 cái răng hư mà chỉ thấy được 2 cái thì sao, nhỏ xong tôi về đầu tiếp, vì nó còn sót lại 2 cái, hiểu hả? Cho nên vấn đề được giải quyết bao nhiêu tùy thuộc vào ta nhận thức được bao nhiêu. Phiền não cũng vậy, nó sẽ được giải quyết bao nhiêu tùy thuộc vào ta thấy được 4 đế bao nhiêu. Trong Kinh nói người đắc Tu đà hườn mà không đắc nữa nha, thời gian sau mới đắc, thì giống như người đi trong bóng đêm mà thấy trời nó nháng lên vậy đó, nháng lên lần thứ 1 họ biết ở phía trước có rừng nè có cây nè có hồ nước có lâu đài nè, thì người đắc nhị đạo giống như trời nháng lần thứ 2, xác định lại cái thấy hồi nãy rõ hơn đúng không ta, mình biết cái đó là lâu đài mà lâu đài màu tím, lâu đài của ông hoàng Hàn Mặc Tử. Rồi đắc tam quả, trời nháng lần thứ 3 là cái thấy của lần thứ 2 nó bùng lên và đắc tứ quả thì trời đã sáng, hiểu không, nhớ câu này, vấn đề chỉ được giải quyết khi ta nhận ra vấn đề. Và vấn đề lớn nhất của chúng ta là không biết vấn đề nó nằm ở đâu. Và khi không thấy được vấn đề thì vấn đề mãi mãi là vấn đề, không có vấn đề nào là dễ vì nếu dễ nó không là vấn đề, và xin hết vấn đề.